Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul central judecător Vitalie Guțan
Dosarul nr. 2ai-413/23
2-21132811-02-2ai-28122023

D E C I Z I E

19 martie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Având în componență:
Președintele completului , judecătorul Eugeniu Clim
Judecătorii Steliana Iorgov și Olga Cojocaru

examinând apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Central din 05 decembrie 2023 s-a respins cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Bengatos” în persoana administratorului Golban Mihail, ca fiind neîntemeiată,

C O N S T A T Ă :

La data de 16 martie 2023, creditorului Serviciul Fiscal de Stat s-a adresat cu cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului S.R.L. „Bengatos”, în persoana pârâtului Golban Mihail.

În motivarea cererii menționează că, prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul central nr. 2i-489/21 din 09 noiembrie 2021, a fost admisă cererea introductivă depusă de S.R.L. „Continental Business Invest”, s-a constatat insolvabilitatea şi s-a intentat procedura simplificată a falimentului față de S.R.L. „Bengatos”, iar în calitate de lichidator a fost desemnat administratorul autorizat Bevziuc Sergiu.

Susține că, în cadrul şedinţei de validare a creanțelor, au fost validate creanțele Serviciului Fiscal de Stat în sumă de 195 636, 59 lei, constituită din: - creanțe chirografare de rangul III (plăți de bază) - 93 855, 59 lei; - creanțe chirografare de rangul VI (majorări de întârziere, amenzi) - 101 781, 00 lei. Restanța față de bugetul public național s-a format în baza deciziei asupra cazului

de încălcare a legislației nr. *****, obligații care nu au fost onorate de către debitor.

Indică că, având în vedere că debitorul S.R.L. „Bengatos” nu dispune de careva bunuri care ar putea fi valorificate întru stingerea creanțelor validate, iar pe conturile bancare lipsesc mijloacele financiare, unica modalitate de stingere a creanțelor validate ale Serviciului Fiscal de Stat este atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului prin prisma art. 247, 248 al Legii insolvabilității.

Conform informației din Sistemul informațional automatizat al Serviciului Fiscal de Stat, asociat cu cota de 100% al S.R.L. „Bengatos” şi administrator statutar din 10 noiembrie 2006 până la data intentării procesului de insolvabilitate este Golban Mihail.

Afirmă că, un temei ce probează temeinicia cererii privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ar constitui acţiunile prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. e) a Legii insolvabilității şi anume, ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii.

Debitorul S.R.L. „Bengatos” a fost supus controlului fiscal prin metoda verificării totale în legătură cu intentarea procesului de insolvabilitate, cu utilizarea metodelor şi surselor indirecte. Urmare a controlului fiscal efectuat, a fost încheiat actul de control nr. *****, prelungit pe blanchetele nr. ***** şi emisă decizia asupra cazului de încălcare fiscală nr. *****, prin care au fost stabilite mai multe încălcări ale legislației.

Menționează că, conform deciziei asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. *****, în baza prevederilor art. 133 alin. (2), pct. 14 şi art. 241 din Codul fiscal, s-a decis: - a încasa impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător diminuat, în sumă de 57 646 lei; - a încasa taxa pe valoarea adăugată aferent bugetului diminuată, în sumă de 41 193 lei; - a încasa conform prevederilor art. 228 alin. (2) şi (3) din Codul fiscal, majorarea de întârziere pentru neachitarea în termen a impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător, în sumă de 23 207 lei, şi majorarea de întârziere pentru neachitarea în termen a TVA diminuată, în sumă de 13 601 lei; - conform prevederilor art. 261 alin. (4) din Codul fiscal, pentru diminuarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător, a aplica amendă în sumă de 11 529 lei; - conform prevederilor art. 261 alin. (4) din Codul fiscal, pentru diminuarea TVA, a aplica amendă în sumă de 7 944 lei; - conform prevederilor art. 260 alin. (1) din Codul fiscal, pentru nerespectarea modului de întocmire a Declarațiilor cu privire la impozitul pe venit, a aplica amendă în sumă de 1 500 lei; - conform prevederilor art. 257 alin. (5) din Codul fiscal, pentru lipsa totală a contabilității, ceea ce a făcut imposibilă efectuarea controlului fiscal, a aplica amendă în sumă de 40 000 lei; - conform prevederilor art. 253 alin. (5) din Codul fiscal, pentru neexecutarea cerințelor din citația Serviciului Fiscal de Stat, a

aplica amendă în sumă de 40 000 lei.

Prin acţiunile ilegale ale conducătorului S.R.L. „Bengatos” privind eschivarea de la calculul şi plata obligațiilor fiscale, stabilite în temeiul deciziei asupra cazului de încălcare a legislației nr. *****, a fost cauzat un prejudiciu Bugetului Public Naţional în sumă de 195 636, 59 lei, inclusiv: plăți de bază - 93 855, 59 lei; penalități - 36 808 lei; amenzi - 64 973 lei.

Susține că, prin ținerea unei contabilități contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire, aşa cum este prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilităţii, se înţelege săvârşirea acelor fapte ilicite, prin care se încalcă reglementările imperative ale Legii contabilităţii, indiferent dacă acestea reprezintă infracţiuni, contravenţii sau simple delicte civile.

În circumstanţele enunţate supra, este evident că conducerea S.R.L. „Bengatos” şi anume Golban Mihail, nu a respectat obligațiile ce îi revin în conformitate cu Legea insolvabilităţii, contabilităţii, ceea ce a dus în cele din urmă, la prejudicierea intereselor atât ale întreprinderii, cât şi ale creditorilor.

Astfel, rezultă că neprezentarea contabilității şi a dărilor de seamă la Serviciul Fiscal de Stat au generat inevitabil o serie de consecințe la calcularea şi apariţia datoriilor faţă de bugetul public, atât la plăţile pentru impozitele pentru venit obţinute din activitatea de întreprinzător, pentru impozitul pe venit reţinut la sursa de plată, precum şi la apariţia amenzilor, majorărilor de întârzieri şi alte taxe calculate în urma controlului fiscal.

Indică că, Golban Mihail în calitatea de conducător şi fondator al entităţii juridice, prin omisiune continuă a încălcat obligaţiile prevăzute de mai multe acte normative cu privire la ţinerea contabilităţii, fapt prin care a comis acţiuni prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității.

Această omisiune a dus la încălcarea legislaţiei fiscale, contabile, şi a dat naştere unor obligaţii pecuniare, omisiune care a durat până în momentul în care totalitatea încălcărilor au fost constatate de Serviciul Fiscal de Stat prin decizia enunţată supra.

Menționează că, existenţa legăturii cauzale dintre fapta ilicită şi prejudiciu nu poate fi pusă la îndoială, or, ţinerea unei contabilităţi contrare prevederilor legii a cauzat calcularea şi aplicarea obligaţiunilor pecuniare în sumă totală de 195 636, 59 lei.

Indică că, odată cu apariția incapacității de plată, administratorul debitorului Golban Mihail, urma să depună cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate, urmând să poarte răspundere pentru toate sumele apărute după expirarea termenului de 30 zile prevăzut de lege.

Or, nedepunerea cererii introductive, de către administratorul statutar al S.R.L. „Bengatos”, Golban Mihail, a dus la acumularea restanței față de Serviciul

Fiscal de Stat.

Astfel, membrul organului de conducere în calitatea acestuia de administrator statutar al S.R.L. „Bengatos”, a încălcat prevederile legale menționate supra şi nu a manifestat diligența corespunzătoare în vederea înaintării cererii introductive, aceasta fiind înaintată de creditorul S.R.L. „Continental Business Invest” la 07 septembrie 2021, iar procesul de insolvabilitate fiind intentat prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul central nr. 2i-489/21 din 09 noiembrie 2021. Or, acesta a comis fapte ilicite, care se încadrează în dispozițiile art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității.

Solicită admiterea acţiunii, atragerea la răspundere patrimonială subsidiară a membrului organului de conducere al debitorului S.R.L. „Bengatos” în persoana fondatorului şi administratorului statutar Golban Mihail, încasarea de la Golban Mihail în contul Serviciului Fiscal de Stat a creanțelor fiscale validate şi nestinse în sumă totală de 195 636, 59 lei.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului Serviciului Fiscal de Stat, Canțîr Vlad a susținut cererea integral pe motivele de fapt și de drept expuse în cerere. Suplimentar a menționat că, nu cunoaște cine a prezentat actele, acțiunile de control au fost făcute în lipsa administratorului. Consideră că unica persoană care trebuie atrasă la răspundere subsidiară a pârâtului este Golban Mihail.

Pârâtul Golban Mihail în ședință de judecată nu s-a prezentat, fiind citat legal despre data și ora ședinței de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Central din 05 decembrie 2023 s-a respins cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Bengatos” în persoana administratorului Golban Mihail, ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 08 decembrie 2023 Serviciul Fiscal de Stat a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel și casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Central din 05 decembrie 2023.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanţă conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile şi completările stabilite de legislația insolvabilității.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 din aceiași lege, hotărârile şi încheierile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu apel/recurs în termen de 15 zile calendaristice din data comunicării/pronunțării şi numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Astfel, potrivit materialelor cauzei, hotărârea contestată cu apel a fost pronunţată la data de 05 decembrie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la data de 08 decembrie 2023. Prin urmare, Colegiul civil constată că apelul a fost depus în termenul legal stabilit de art. 8 al Legii insolvabilității.

Potrivit cererii de apel motivată depusă la data de 02 februarie 2024, indică apelantul că hotărârea instanței de insolvabilitate este emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept precum și cu interpretarea eronată a legii.

Ca temei de înaintare a cererii de apel depusă de către creditorul Serviciul Fiscal de Stat, în persoana directorului adjunct Petru Griciuc, se invocă art. 248 alin. (1) lit. e) şi h) a Legii insolvabilității, care prevede că, dacă în cadrul procesului sânt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolvabilității /lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere şi/sau de supraveghere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acţiuni: nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14 sau prin ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire.

Creditorul Serviciul Fiscal de Stat solicită atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a S.R.L. „Bengatos”, în persoana administratorului Golban Mihail cu încasarea din contul acestuia a sumei de 195 636, 59 lei.

Solicită admiterea apelului cu casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Potrivit art. 1 alin. (4) din legea insolvabilității, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 8 alin. (1) şi (6) din legea insolvabilității, hotărârile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunțării dispozitivului, cu excepțiile prevăzute în prezenta lege. Termenul de apel, precum şi apelul declarat nu suspendă executarea hotărârilor instanţei de insolvabilitate.

Cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condițiile examinării cauzei în primă instanţă. Instanţa de apel poate dispune citarea participanților la proces dacă

apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de apel şi de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepţiile stabilite în prezenta lege.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

Potrivit art. 373 din Codul de procedură civilă CPC, (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Colegiul judiciar verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe în raport cu prevederile art. 238-241 CPC RM constată că, dispoziţiile procedurale sus-invocate au fost respectate în tot, astfel instanţa de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părţi, a constatat şi elucidate pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, concluziile instanţei de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Din materialul probator rezultă că, la data de 16 martie 2023, creditorului Serviciul Fiscal de Stat s-a adresat cu cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului S.R.L. „Bengatos”, în persoana pârâtului Golban Mihail.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul central din 05 decembrie 2023 s-a respins cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Bengatos” în persoana administratorului Golban Mihail, ca neîntemeiată.

Colegiul Civil apreciază ca fiind justă și întemeiată soluția instanței de insolvabilitate, ori, conform art. 248 alin. (1) al Legii insolvabilității, dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolvabilității/ lichidatorului instanța de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni: a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal; b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului; d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate; e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei; f) dispunerea continuării unei activități

a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14; i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Astfel, Colegiul Civil menționează că pentru a stabili vina și atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere și/sau de supraveghere a debitorului urmează să fie întrunite anumite condiții și anume: să existe un prejudiciu, să existe o faptă ilicită, să existe un raport de cauzalitate între fapt ilicit și prejudiciu, iar fapta să fie săvârșită cu vinovăție. Iar în caz de pluralitate, răspunderea persoanelor indicate este solidară, cu condiția ca apariția stării de insolvabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care și-au exercitat mandatul ori au deținut poziția, ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului.

Instanța de apel remarcă faptul că, răspunderea subsidiară reprezintă o formă a răspunderii juridice clasice, iar atragerea persoanei culpabile la măsurile coercitive ale statului prin intermediul instanțelor de judecată presupune stabilirea prin probe pertinente și concludente a următoarelor elemente esențiale: fapta ilicită, vinovăția, legătura cauzală dintre faptă și urmările provocate.

Prin urmare, aceste condiții generale și speciale ale răspunderii civile delictuale și cumulativ cu acestea, pentru angajarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, este necesar ca aceste persoane să fi deținut calitatea de membru al organelor de conducere a debitorului insolvabil în sensul specificat la art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilității la data intentării procesului de insolvabilitate sau pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Astfel, din prevederile art. 247 alin. (2) din Legea insolvabilității rezultă că, prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Conform art. 1998 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Reieșind din sensul normelor legale precitate se denotă că, legislația civilă statuează vizavi de apariția obligației de reparare a prejudiciilor cauzate urmare a unei fapte ilicite. Norma generală în baza căreia se realizează acest fapt este cuprinsă în art. 1998 din Codul civil şi impune întrunirea următoarelor elemente ale delictului civil: existența prejudiciului, a faptei ilicite, a legăturii cauzale dintre prejudiciul invocat şi fapta ilicită, vinovăția.

În calitate de temei de drept pentru atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a S.R.L. „Bengatos” sunt invocate prevederile art. 248 alin.

(1) al Legii insolvabilității lit. e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14.

Astfel, este de reținut că potrivit cererii de atragere la răspundere subsidiară, apelantul a invocat faptul că membrii organelor de conducere se eschivează de a transmite documentele contabile a debitorului.

Cu referire la temeiurile de atragere la răspundere subsidiară prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității invocat de reclamant în cererea de chemare în judecată şi imputat pârâtului, ce se referă la ținerea unei contabilități [...] contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire, instanţa de judecată relevă că reclamantul nu a argumentat şi nici nu a menționat cum anume pârâtul a comis acest delict, iar la dosar lipsesc în acest sens careva probe pertinente şi admisibile din care ar rezulta comiterea de către pârât a faptelor prevăzute de art. 248 alin. (1), lit. e) din Legea insolvabilității, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La materialele cauzei a fost prezentat Actul de control nr. *****, prelungit pe blanchetele nr. *****, precum și decizia asupra cazului de încălcare fiscală nr. *****, prin care au fost stabilite mai multe încălcări ale legislației. Astfel, conform deciziei asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. *****, în baza prevederilor art. 133 alin. (2), pct. 14 şi art. 241 Codul fiscal s-a decis: - a încasa impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător diminuat, în sumă de 57 646 lei; - a încasa pe valoarea adăugată aferent bugetului diminuată, în sumă de 41 193 lei; - a încasa conform prevederilor art. 228 alin. (2) şi (3) Codul fiscal, s-a dispus încasarea majorării de întârziere pentru neachitarea în termen a impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător, în sumă de 23 207 lei şi majorarea de întârziere pentru neachitarea în termen TVA diminuată, în sumă de 13 601 lei. Conform prevederilor art. 261 alin. (4) Codul fiscal, pentru diminuarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător, s-a aplicat amendă în sumă de 11 529 lei. Conform prevederilor art. 261 alin. (4) Cod fiscal, pentru diminuarea TVA, s-a aplicat amendă în sumă de 7 944 lei. Conform prevederilor art. 260 alin. (1) Codul fiscal, pentru nerespectarea modului de întocmire a declarațiilor cu privire la impozitul pe venit s-a aplicat amendă în sumă de 1 500 lei. Conform prevederilor art. 257 alin. (5) Codul fiscal, pentru lipsa totală a contabilității, ceea ce a făcut imposibilă efectuarea controlului fiscal s-a aplicat amendă în sumă de 40 000 lei. Conform prevederilor art. 253 alin. (5) Codul fiscal, pentru neexecutarea cerințelor din citația Serviciului Fiscal de Stat s-a aplicat amendă în sumă de 40 000 lei. Astfel, prin acţiunile ilegale ale administratorului S.R.L. „Bengatos” privind eschivarea de la calculul şi plata obligațiilor fiscale, stabilite în temeiul deciziei

asupra cazului de încălcare a legislației nr. *****, a fost cauzat un prejudiciu Bugetului Public Naţional în sumă de 195 636, 59 lei, inclusiv: plăți de bază, - 93 855, 59 lei; penalități, - 36 808 lei; amenzi - 64 973 lei.

În acest sens, odată cu instituirea perioadei de observație şi expedierii în adresa administrației debitorului a ordinului cu privire la întreprinderea unor acțiuni de aplicare a măsurilor de asigurare, administratorul şi fondatorul S.R.L. „Bengatos", nu a prezentat administratorului provizoriu documentele financiar-contabile solicitate, actele de constituire ale întreprinderii, ștampila societății, etc.

În acest sens, instanța de apel remarcă că, potrivit art. 27 alin. (3) al Legii insolvabilității, debitorul are obligaţia de a transmite administratorului provizoriu, în cel mult 3 zile lucrătoare de la cerere, informațiile solicitate de acesta, apreciate ca fiind necesare, cu privire la activitatea şi la patrimoniul său, precum şi documentele activității economice şi documentele de evidență contabilă, care vor fi reţinute de administratorul provizoriu spre documentare.

Potrivit alin. (4) al aceluiași articol, în cazul în care informaţiile şi documentele prevăzute la alin. (3) nu sînt prezentate de către membrii organelor de conducere ale debitorului, aceştia vor fi traşi la răspundere patrimonială subsidiară şi/sau penală, sau contravenţională, în modul stabilit de lege, iar administratorul provizoriu desemnat va reconstitui, în măsura posibilităţilor, informaţiile şi/sau documentele, cheltuielile urmînd a fi încasate din contul persoanelor culpabile.

În acest sens, Colegiul Civil remarcă că, nu au fost prezentate probe pertinente şi admisibile care să dovedească faptul că starea de insolvabilitate a fost cauzată anume prin aceste fapte. Astfel, nu a fost dovedită existenţa legăturii cauzale directe între faptele ilicite imputate şi insolvabilitatea S.R.L. „Bengatos".

Prin urmare, nu poate fi imputabil intimatului, faptul neprezentării documentelor contabile în condițiile în care nu au fost prezentate careva probe care să certifice faptul că debitorul şi/sau pârâtul ar fi fost atraşi la răspundere contravenţională în baza art. 295 Cod contravenţional pentru încălcarea regulilor de organizare şi de ţinere a contabilităţii, de întocmire şi prezentare a rapoartelor financiare sau la răspundere pentru încălcare fiscală în baza art. 257 Cod fiscal pentru încălcarea regulilor de ţinere a contabilităţii şi a evidenţei în scopuri fiscale.

Or, faptul că la materialele cauzei a fost prezentat actele de control și deciziile asupra cazului de încălcare a legislaţiei comisă de către S.R.L. „Bengatos" probează doar comiterea anumitor abateri care au fost sancţionate.

La rîndul său sancţiunile aplicate în temeiul deciziilor nu au putut genera starea de insolvabilitate a S.R.L.„Bengatos" şi nici nu se încadrează în componența delictuală specială prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității.

De asemenea, Serviciul Fiscal de Stat nu a demonstrat legătura cauzală dintre temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității şi cauzarea stării de insolvabilitate.

Prin urmare, cu referire la temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității, instanţa de judecată a stabilit cert că, la caz, nu sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale față de pârâți.

Cu referire la temeiul invocat de apelant precum că intimatul urmează a fi atras la răspundere subsidiară în temeiul art.14 și 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, pentru nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate, Colegiul Civil îl va aprecia ca fiind unul declarativ și neîntemeiat.

În această ordine de idei, Colegiul civil va reține că potrivit art. 10 alin. (1), (2) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, intentarea unui proces de insolvabilitate presupune existenţa unui temei. Temeiul general de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului.

Potrivit art. 14 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art. 10. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă şi în cazul în care: executarea integrală a creanțelor scadente ale unui sau ale mai multor creditori poate cauza imposibilitatea satisfacerii integrale la scadenţă a creanţelor celorlalţi creditori; în cadrul lichidării, care se efectuează conform altor legi, devine evident că debitorul nu poate satisface integral creanţele creditorilor. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) şi la art. 10 alin. (2). Dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile şi în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislaţia în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociaţii cu răspundere nelimitată şi lichidatorii debitorului răspund subsidiar în faţa creditorilor pentru obligaţiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin. (3). Aceste persoane sunt trase la răspundere penală în conformitate cu legea.

Reieşind din prevederile art. 15 alin. (1) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, în cazul insolvabilităţii debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicaţii obligatorii pentru debitor ori care pot influenţa în alt mod acţiunile debitorului (insolvabilitate intenţionată), aceştia poartă răspundere subsidiară solidară faţă de creditori în măsura în care bunurile debitorului sunt insuficiente pentru executarea creanţelor creditorilor.

Respectiv, în vederea determinării începerii curgerii termenului de depunere a cererii introductive, este necesar pentru început de a fi stabilit momentul survenirii temeiului de intentare a procesului de insolvabilitate în raport cu societatea debitoare.

Conform art. 2 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, incapacitate de plată este definită ca fiind - situație financiară a debitorului

caracterizată prin incapacitatea lui de a-şi executa obligaţiile pecuniare scadente, inclusiv obligaţiile fiscale.

Incapacitatea de plată este, de regulă, prezumată în cazul în care debitorul a încetat să efectueze plăţi.

Reieşind din natura temeiului juridic de atragere la răspundere subsidiară a pârâţilor instanţa evidenţiază că, în speţă obiectul probaţiunii reprezintă totalitatea faptelor material-juridice şi procesuale ce necesită a fi constatate pentru soluţionarea justă a litigiului.

Prin urmare, incapacitatea de plată invocată urmează să fie demonstrată prin probe determinate în sensul art. 117 din Codul de procedură civilă, inclusiv prin: extras din contul bancar curent al debitorului, alte înscrisuri din care rezultă încetarea efectuării de plăţi de către debitor, etc.

Totodată, obiectul probaţiunii va cuprinde şi probe din care să rezulte fără echivoc care este momentul survenirii incapacităţii de plată a debitorului. Or, reieşind din sensul art. 14 din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, obligaţia debitorului să depună cerere introductivă devine scadentă imediat momentului survenirii temeiului de intentare a procesului de insolvabilitate şi continuă că poarte acelaşi caracter pe parcursul a 30 de zile din data survenirii temeiurilor indicate în articol la alin. (2) şi la art. 10 alin. (2).

O altă componentă a probaţiunii în litigiul privind atragerea la răspundere subsidiară o va constitui identificarea volumului creanţelor apărute de la momentul neexecutării obligaţiei de depunere a cererii introductive de către administratorul statutar al persoanei insolvabile până la intentarea procesului de insolvabilitate prin hotărâre a instanţei de judecată. Or, culpa pârâtului nu poate excede aceste limite, reieşind din condiţia inserată la art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012.

Sarcina probaţiunii în sensul descris incubă anume deponentului cererii privind atragerea la răspundere subsidiară, în temeiul aceluiaşi art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Importanţa probaţiunii este una semnificativă, deoarece răspunderea subsidiară, ca specie a răspunderii delictuale civile, nu poate opera din oficiu şi nici nu poate fi prezumată în baza unor declaraţii expuse de către lichidatorul societăţii debitoare sau de către creditori.

Inacţiunea prevăzută de art. 248, alin. (1), lit. h) din Legea insolvabilităţii, adică nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor aii. 14, spre deosebire de celelalte temeiuri, prevăzute în art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii, are specificul său şi anume: inacţiunile prevăzute la acest articol nu duc la apariţia stării de insolvabilitate, or, anume apariţia acestei stări de insolvabilitate îl obligă pe administratorul societăţii comerciale să depună cerere introductivă; nedepunerea cererii introductive, duce la încasarea doar a

obligaţiilor, apărute după expirarea termenului prevăzut la art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilităţii, neavând relevanţă suma creanţelor validate în cadrul procesului de insolvabilitate.

Corespunzător, pentru atragerea la răspundere subsidiară prin prisma acestui articol, urma a fi stabilită data survenirii stării de insolvabilitate, termenul limită de depunere a cererii introductive, obligaţiile, apărute după expirarea acestui termen.

Din sensul normelor de drept, citate mai sus, se atestă că, pentru identificarea neexecutării obligaţiei administratorului unei societăţi comerciale de a depune cerere introductivă, urmează iniţial de a fi determinat concret momentul survenirii temeiurilor de insolvabilitate în raport cu activitatea debitorului.

Apelantul, Serviciul Fiscal de Stat, în cererea sa indică că administratorul întreprinderii S.R.L. „Bengatos", Golban Mihail urma să depună cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate până la data de 07 septembrie 2021.

Astfel, raportând normele legale mai sus enunțate la circumstanțele cauzei, s-a constatat cu certitudine că pârâtul nu a încălcat prevederile legale menționate *supra* şi au manifestat diligența corespunzătoare în vederea înaintării cererii introductive.

Cu toate acestea, apelantul la înaintarea acțiunii nu a prezentat probe pertinente şi admisibile care să dovedească faptul că este cunoscut momentul survenirii incapacității de plată a debitorului şi că, ulterior expirării termenului de înaintare obligatorie a cererii introductive, creanțele față de reclamant s-au majorat.

Astfel, neexecutarea deciziilor Serviciului Fiscal de Stat asupra cazului de încălcare a legislației fiscale comisă de către S.R.L. „Bengatos" de sine stătător nu este susceptibilă să demonstreze incapacitatea de plată a societăţii la data indicată. Survenirea temeiului general de intentarea a procesului de insolvabilitate poate fi determinat doar în coraport cu starea financiară generală a societății comerciale, existenţa sau lipsa bunurilor mobile şi imobile, a rulajelor financiare pe conturile bancare deținute, precum şi alte date care descriau tabloul patrimonial al debitorului la data indicată.

Prin urmare, instanța de insolvabilitate corect a stabilit că în speță, nu a fost dovedită existenţa legăturii cauzale directe între faptul nedepunerii cererii introductive şi insolvabilitatea S.R.L.„Bengatos" și solicitarea apelantului nu întrunește temeiurile de atragere la răspundere subsidiară a pârâtului prevăzut la art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Totodată, se reține că nu au fost prezentate probe precum că intimatul ar fi fost atras la răspundere contravențională în baza art. 288 Cod contravențional pentru nedepunerea cererii introductive în termenul stabilit de lege.

Prin urmare, reieșind din faptul că nu a fost demonstrat când anume a început incapacitatea de plată a S.R.L. „Bengatos", nu poate fi determinat nici momentul apariției obligației debitorului de a înainta cerere introductivă.

În concluzie, niciuna dintre faptele imputate pârâtului nu pot fi reţinute în vederea antrenării răspunderii delictuale respectiv, temeiul de atragere la răspundere subsidiară a lui Golban Mihail stipulat la art. 248 alin. (1) lit. e) și h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, nu este prezent în speță.

Prin urmare, instanţa de insolvabilitate just a conchis asupra netemeiniciei cererii de atragere la răspundere subsidiară şi a respins acțiunea.

Urmează a fi supus criticii afirmaţiile apelantului că, instanţa nu s-a expus asupra argumentelor invocate de apelant, deoarece din hotărârea contestată se atestă cu certitudine că prima instanţă a oferit răspunsuri la fiecare argument indicat în cererea de atragere la răspundere subsidiară.

Astfel, instanţa de fond a supus aprecierii toate argumentele invocate de către apelant în cererea de atragere la răspundere subsidiară, identificând care sunt condițiile atragerii la răspundere subsidiară, și stabilind că în speță, cererea de atragere la răspundere subsidiară nu reține circumstanțele și/sau împrejurări de facto cărora li s-a datorat survenirea stării de insolvabilitate a întreprinderii debitoare.

În consecință, Colegiul conchide că toate argumentele apelantului invocate în apelul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea hotărârii contestate şi urmează a fi respinse.

Față de cele ce preced şi având în vedere faptul că, instanţa de insolvabilitate a constatat şi elucidat pe deplin circumstanţele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat corect normele de drept material şi procedural, pronunțând o hotărâre legală şi întemeiată, iar temeiurile invocate de către apelant sunt neîntemeiate, Colegiu civil al Curţii de Apel Chişinău ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menţine hotărârea contestată.

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. a) din CPC, Colegiul civil, -

d e c i d e :

Se respinge apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Se menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul central din 05 decembrie 2023 emisă în cauza civilă prin care s-a respins cererea depusă de Serviciul Fiscal de Stat privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Bengatos” în persoana administratorului Golban Mihail, ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă de la emitere.

Preşedintele completului, judecătorul Eugeniu Clim

Judecătorii: Steliana Iorgov

Olga Cojocaru